

Р. І. Акімов,

аспірант кафедри теорії та практики управління, Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-2134-8451>

Ю. В. Буцько,

аспірант кафедри теорії та практики управління, Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-3570-4328>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.14.292

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ШІ ДЛЯ ПІДТРИМКИ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

R. Akimov,

PhD student of the Department of Theory and Practice of Management,
National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

Y. Butsko,

PhD student of the Department of Theory and Practice of Management,
National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"

DIGITAL TECHNOLOGIES AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE FOR SUPPORTING SOCIAALLY RESPONSIBLE BUSINESS IN UKRAINE

У статті досліджено потенціал цифрових технологій та штучного інтелекту (ШІ) у трансформації моделі взаємодії держави й бізнесу в контексті післявоєнного відновлення України. Проаналізовано нормативно-правову базу, щодо цифрової трансформації у сферах безпеки продукції, електронного ідентифікування, кібербезпеки, відкритих реєстрів та розвитку соціальної відповідальності бізнесу. Обґрунтовано доцільність використання цифрових платформ, аналітичних систем, блокчейн-технологій та ШІ для моніторингу якості товарів та послуг, аудиту впливу бізнесу на довкілля та суспільство, формування прозорої екосистеми відповідального виробництва та споживання. У центрі уваги — необхідність вдосконалення законодавства щодо регулювання штучного інтелекту, формування єдиної національної політики кібербезпеки, а також розвиток цифрової грамотності на всіх рівнях. Водночас автори виділили головні напрями подальших досліджень: модель цифрової екосистеми корпоративної соціальної відповідальності; механізми цифрового аудиту; національні стандарти цифрової звітності; адаптація міжнародних практик соціальної відповідальності бізнесу українського контексту. Результати дослідження підтверджують, що інтеграція цифрових технологій у сферу CSR є важливим чинником зміцнення довіри споживачів, захисту прав як споживачів так і бізнесу, просування сталого розвитку та забезпечення ефективного публічного управління у післявоєнний період.

The article investigates the potential of digital technologies and artificial intelligence in transforming the model of state-business interaction amid Ukraine's post-war recovery. It emphasizes that in the context of rebuilding national resilience, digital transformation serves not only as a tool for operational modernization, but also as a foundation for restoring public trust, increasing the transparency of government-business relations, and achieving long-term sustainable development goals. The study provides an in-depth analysis of the current legal and institutional framework governing digital transformation in Ukraine, particularly in the fields of product and service safety, electronic identification, cybersecurity, public open data registers, and corporate social responsibility.

The paper substantiates the relevance and effectiveness of using advanced technologies-such as blockchain systems, AI-based monitoring tools, data analytics platforms, and automated certification mechanisms-to strengthen accountability, traceability, and compliance within business practices. These instruments make it possible to assess environmental and social impacts in real time, ensure access to verified information for consumers and regulators, and create a transparent and responsible ecosystem for production and consumption.

Particular attention is given to the need for improving AI regulatory legislation, developing a unified national cybersecurity policy, and promoting digital literacy at all levels of public administration and enterprise. The authors also highlight key areas for further research, including the modeling of a digital corporate social responsibility ecosystem, creation of digital audit frameworks, development of national standards for sustainability-oriented digital reporting, and adaptation of international corporate social responsibility practices to the Ukrainian context. The study concludes that integrating digital technologies into corporate social responsibility is not only a technological advancement but also a vital strategic driver of consumer protection, institutional trust, participatory governance, and the effective functioning of public administration in the post-war recovery period.

Ключові слова: цифрові технології, штучний інтелект, соціальна відповідальність бізнесу, публічне управління, безпечність продукції, інститути громадянського суспільства, прийняття управлінських рішень, цифрова прозорість, електронне урядування, післявоєнне відновлення.

Key words: digital technologies, artificial intelligence, corporate social responsibility, public administration, product safety, civil society institutions, decision-making, digital transparency, e-government, post-war recovery.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В умовах правового режиму воєнного стану та майбутнього післявоєнного відновлення України питання посилення соціальної відповідальності бізнесу та забезпечення сталого розвитку набувають особливої стратегічної ваги. Сьогодні держава й бізнес одночасно стикаються з необхідністю оперативного економічного відновлення та повернення до довоєнних показників, а також із потребою системного вирішення гуманітарних проблем, модернізації соціальної інфраструктури й забезпечення прозорості та ефективності реалізації державних програм розвитку, насамперед у регіонах, що найбільше постраждали від збройної агресії та потребуватимуть значно більшої уваги й ресурсної підтримки.

У цьому контексті цифрові технології та штучний інтелект (ШІ) виступають перспективними інструментами досягнення Цілі № 12 сталого розвитку ООН — "Відповідальне споживання та виробництво". Зокрема, цифрові рішення здатні істотно підвищити якість регуляторного нагляду за продукцією та послугами шляхом впровадження електронних реєстрів перевірок, систем QR-кодування сертифікатів відповідності, а також експериментальних ініціатив із використання ШІ в сфері продовольчої безпеки. Такі технологічні інновації не лише сприяють підвищенню прозорості регуляторних процедур, а й формують нову культуру взаємодії бізнесу та держави, стимулюючи відповідальну бізнес-поведінку, особливо на рівні громад і регіонів.

Попри окремі успіхи у сфері цифровізації публічного управління, сьогодні залишається актуальною проблема відсутності цілісного підходу та чітко виз-

начених механізмів інтеграції цифрових рішень і ШІ у процеси формування й реалізації політики соціальної відповідальності бізнесу. Вирішення цього завдання має не лише теоретичну, а й прикладну цінність, адже дозволить ефективніше реалізовувати цілі сталого розвитку, сприятиме зміцненню культури відповідального споживання та виробництва, а також забезпечить структурно збалансоване, прозоре та інноваційно орієнтоване післявоєнне відновлення України.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання інтеграції цифрових технологій і штучного інтелекту (ШІ) в державне управління, зокрема для забезпечення безпечності продукції та підтримки соціально-відповідального бізнесу, активно досліджуються сучасними науковцями. Так, Шевчук Андрій [12] аналізує можливості використання ШІ для захисту цифрових активів бізнесу в умовах цифрових трансформацій, особливо наголошуючи на ризиках втрати інформації та кіберзагрозах, що виникають під час цих процесів. Стойко Ігор, Шерстюк Роман, Долубовська Ольга [10] розглядають соціальну відповідальність українського бізнесу під час війни та в післявоєнний період, підкреслюючи нові виклики й трансформації у корпоративній культурі та практиках відповідального споживання і виробництва. Червінська Любов та співавтори [11] здійснюють оцінку практичних моделей і механізмів підвищення соціальної відповідальності бізнесу в умовах воєнного часу, звертаючи увагу на успішні практики та міжнародний досвід, що можуть бути адаптовані до українських реалій. Арутюнян Володимир [8] пропонує проактивну модель державного управління на основі штучного інтелекту, акцентуючи на її значенні для післявоєнного відновлення економіки, автоматизації управлінських рішень і забезпечення кібербезпеки. Новікова Наталія та Бойко Людмила [9] досліджують роль цифровізації у зміцненні національної безпеки, підкреслюючи важливість використання GovTech-рішень для підвищення прозорості та ефективності державного управління. Ткаль Ярміла з колегами [13] розглядає корпоративну соціальну відповідальність як інструмент сталого розвитку, наголошуючи на позитивному впливі цифрових платформ на відкритість бізнес-процесів і зміцнення суспільної довіри. Тищенко Володимир та інші [14] акцентують увагу на потенціалі цифрових трансформацій у післявоєнному розвитку регіонів України, особливо у сфері контролю якості продукції та відповідального виробництва. Вдовічена Ольга з колегами [15] обґрунтовують ефективність використання ШІ для економічного відновлення, моделювання ризиків та забезпечення кібербезпеки в умовах посткризового розвитку країни.

Водночас окремі аспекти порушеної проблематики залишаються недостатньо дослідженими, зокрема питання розробки та впровадження цілісних цифрових моделей державного регулювання соціальної відповідальності бізнесу в Україні, а також інтеграції сучасних інформаційних технологій у системи контролю якості та безпечності продуктів, товарів і послуг. Наявний дефіцит комплексних підходів і практичних рішень у цій

сфері актуалізує потребу в подальших міждисциплінарних дослідженнях, спрямованих на адаптацію цифрових технологій і моделей штучного інтелекту до викликів сьогодення, з урахуванням пріоритетів післявоєнного відновлення та трансформації української економіки на засадах сталого розвитку, прозорості та відповідальності.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою наукової статті є всебічне дослідження можливостей використання цифрових технологій і штучного інтелекту (ШІ) у системі державного регулювання соціально відповідального бізнесу в Україні. Зокрема, проаналізовано наявні практики впровадження цифрових інновацій для контролю якості та безпечності продуктів, товарів і послуг, а також окреслено перспективні напрями розвитку таких технологій у контексті досягнення Цілей сталого розвитку та забезпечення ефективного післявоєнного відновлення національної економіки.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Уже сьогодні, а тим більше в післявоєнний період, Україна стикається й надалі стикатиметься з багатовимірними викликами, серед яких — забезпечення безпечності продуктів, товарів і послуг, відновлення довіри до державних інституцій, стимулювання соціально відповідального бізнесу та трансформація публічного управління з фокусом на цифровізацію. У цьому контексті цифрові технології, а особливо штучний інтелект (ШІ), постають не просто інструментом, а стратегічним елементом нової архітектури державного управління. Їх потенціал полягає у здатності забезпечувати прозорість процесів, підвищувати точність аналітики, здійснювати прогнозування ризиків та забезпечувати адаптивність і оперативність ухвалення рішень у динамічному середовищі публічного управління.

Згідно з висновками Арутюняна В., впровадження штучного інтелекту у моделі державного управління не лише підвищує ефективність реагування на сучасні виклики, а й відкриває широкі можливості для превентивного управління — зокрема, прогнозування кризових ситуацій, автоматизованого розподілу ресурсів та оперативного ухвалення рішень у режимі реального часу [9]. Інтеграція аналітичних алгоритмів, великих даних (Big Data) та сучасних ІТ-систем здатна істотно зменшити залежність управлінських процесів від людського фактора у критично важливих сферах, водночас підвищуючи достовірність, ефективність і прозорість регуляторних рішень.

На думку Новікової Н. та Бойко Л., цифровізація вже сьогодні трансформує сферу національної безпеки, сприяючи підвищенню прозорості діяльності державних інституцій, спрощенню комунікації з громадянами, а також скороченню адміністративних витрат часу та ресурсів, які особливо обмежені в умовах воєнного стану [10]. Водночас цифрова трансформація супроводжується виникненням нових загроз, серед яких — зростання рівня кіберзлочинності, ускладнення забезпечення за-

хисту персональних даних, посилення цифрової нерівності, а також ризик зниження довіри громадян до електронних сервісів. Ці виклики особливо актуальні в умовах недостатнього рівня захисту інформації та недостатньо сформованої цифрової культури як серед широких верств населення, так і серед службовців органів публічної влади.

Сучасні виклики вимагають подальшого вдосконалення законодавчого підґрунтя цифрової трансформації, яке вже частково сформоване низкою стратегічних документів і нормативно-правових актів. Зокрема, Стратегія цифрового розвитку, трансформації та цифровізації публічних фінансів, продовжена до 2030 року (розпорядження КМУ № 464-р від 13.05.2025) [7], а також Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні (розпорядження КМУ № 1556-р від 02.12.2020) [8], визначають напрями розвитку електронних сервісів, цифрової ідентифікації та правового регулювання ІТ-процесів у публічному управлінні.

Важливим кроком стало ухвалення Закону України "Про цифровий контент та цифрові послуги" (2023) [6], який встановлює стандарти якості, безпеки та захисту прав споживачів у сфері цифрової продукції. У контексті забезпечення безпечності продуктів актуальним залишається Закон України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів" (№ 771/97-ВР) [4], який передбачає можливість застосування електронних сертифікатів, систем обліку та логістики продукції — як фундамент для впровадження технологій штучного інтелекту (ШІ) та Інтернету речей (IoT) у державні контрольні механізми.

Ця законодавча база формує підґрунтя для розбудови цілісної цифрової екосистеми, здатної забезпечувати прозорість усього ланцюга постачання, здійснювати ефективний моніторинг ризиків і запобігати фальсифікації продукції. Такі інструменти сприяють підвищенню довіри до системи державного контролю якості та безпечності товарів і послуг, а також створюють стійке середовище для розвитку соціально відповідального бізнесу й ефективного захисту прав споживачів в умовах цифрової економіки.

З урахуванням чинного законодавства України у сфері цифрових технологій, зокрема положень Закону України "Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги" [1] та оновленого Закону України "Про захист прав споживачів" [2], а також стратегічних документів, що регламентують цифрову трансформацію, дослідження Стойка І., Шерстюка Р. та Долубовської О. засвідчують активне впровадження цифрових інструментів у практику реалізації соціальної відповідальності бізнесу [11]. Серед таких інструментів — онлайн-звітність, етичний аудит, екологічний моніторинг, а також цифрові канали комунікації з громадськістю та органами державної влади. Використання зазначених інструментів дозволяє не лише підвищити прозорість і підзвітність бізнесу, а й налагодити ефективний обмін інформацією щодо його соціального впливу та дотримання вимог до якості й безпечності продукції, товарів і послуг. Це, у свою чергу, сприяє формуванню довготривалого партнерства між державою, бізнесом і споживачами на засадах довіри, відповідальності та сталого розвитку.

Цифрові платформи формують нову якість взаємодії між бізнесом і споживачами, забезпечуючи відкритий доступ до достовірної інформації про походження продукції, дотримання вимог якості, наявність сертифікатів відповідності та екологічних стандартів. Така прозорість не лише посилює споживчу обізнаність, а й стимулює компанії дотримуватися високих вимог до безпечності та сталості виробництва. Інтеграція блокчейн-технологій і систем на основі штучного інтелекту відкриває нові можливості для верифікації ланцюгів постачання, комплексного аналізу ризиків і запобігання розповсюдженню фальсифікованої чи небезпечної продукції, товарів і послуг.

У цьому контексті взаємодія між бізнесом, державою та громадянським суспільством переходить на новий рівень — рівень стратегічного партнерства, що передбачає спільну відповідальність за реалізацію принципів сталого розвитку. Така взаємодія базується на впровадженні аналітичних цифрових платформ, відкритих електронних реєстрів, а також систем прозорого моніторингу соціальних, екологічних та етичних аспектів діяльності суб'єктів господарювання. Застосування цих інструментів не лише забезпечує відповідність чинному законодавству, а й формує культуру відповідального споживання, посилює екологічну та соціальну свідомість, сприяючи поступовому переходу до моделі сталого виробництва.

Особливої актуальності такі механізми набувають у період післявоєнного відновлення України, коли критично важливими стають прозорість, довіра та відповідальність як основа економічного зростання, відновлення інституційної спроможності держави та забезпечення стабільності на всіх рівнях публічного управління. Стратегічне партнерство в цифровому вимірі дозволяє не лише ефективно реагувати на сучасні виклики, а й закладати підвалини для інноваційного та соціально орієнтованого розвитку країни.

Як зазначають Червінська Л. та її колеги, сучасна модель соціальної відповідальності бізнесу повинна трансформуватися від суто репутаційно-орієнтованої до функціональної моделі, яка органічно інтегрується в управлінську стратегію підприємства та реалізується через сталі інституційні механізми взаємодії з державними органами [12]. Такий підхід передбачає не лише декларативність соціальних ініціатив, а й системну участь бізнесу в досягненні суспільно значущих цілей через прозорі, цифрові інструменти звітності, аудиту та моніторингу.

Основою формування функціональної моделі соціальної відповідальності бізнесу є її інтеграція в управлінську стратегію підприємств та опора на інституційно закріплену взаємодію з державними структурами і громадянським суспільством. Така модель не лише забезпечує системну реалізацію принципів відповідального ведення бізнесу, а й сприяє досягненню низки Цілей сталого розвитку ООН, зокрема Цілі № 12 "Відповідальне споживання та виробництво" та Цілі № 16 "Мир, справедливість і сильні інститути". Це зумовлено тим, що вона передбачає активну участь бізнесу у формуванні відкритого, справедливого та безпечного суспільного середовища, орієнтованого на прозорість, підзвітність та інклюзивність.

Запровадження такої моделі створює довгострокові інституційні передумови для підвищення якості життя громадян, посилення довіри до бізнесу та держави, а також забезпечує розвиток стійкої, соціально орієнтованої економіки України в умовах післявоєнного відновлення та глобальних трансформацій.

Крім того, дослідження Тищенка В. та співавторів підтверджує, що цифровізація на рівні регіонального управління виконує не лише роль каталізатора модернізації бюджетного процесу та інфраструктурного менеджменту, а й слугує ефективним інструментом залучення громад до процесу прийняття рішень [15]. Використання цифрових платформ розширює можливості органів місцевого самоврядування у стратегічному плануванні розвитку територій, координації соціально-економічних ініціатив та підвищенні якості публічних послуг. Особливу цінність становить потенціал таких платформ для моніторингу рівня соціальної відповідальності місцевого бізнесу, оцінки його впливу на громади, прозорого відображення екологічних і соціальних наслідків діяльності, а також для цифрового відстеження дотримання стандартів безпечності продукції, товарів і послуг. Адаптація подібних інструментів до потреб місцевого рівня створює умови для формування відкритого та відповідального бізнес-середовища, зміцнення довіри до місцевої влади та реалізації принципів сталого розвитку на рівні громад.

Розвиток цифрових сервісів на регіональному рівні відкриває нові можливості для впровадження механізмів прозорого та відповідального споживання. Громадяни отримують доступ до верифікованої інформації щодо походження продукції, наявності сертифікації, відповідності екологічним стандартам і соціального впливу виробника, що сприяє формуванню культури свідомого вибору та посиленню впливу споживача на поведінку бізнесу. Водночас ефективність таких трансформацій значною мірою визначається рівнем цифрової грамотності населення, доступом до якісної інтернет-інфраструктури та наявністю комплексної підтримки з боку держави. Йдеться, зокрема, про нормативно-правове регулювання, технічну інтеграцію на місцевому рівні, а також розвиток програм цифрової освіти, що мають забезпечити інклюзивність і стійкість цифрових рішень у сфері публічного управління та соціально відповідального бізнесу.

У цьому контексті особливої ваги набуває питання цифрової безпеки як фундаментального елементу сучасного управління. Як підкреслюють Вдовичена О. та її колеги, активний розвиток цифрових систем управління, особливо в сферах, що стосуються критичної інфраструктури, контролю якості продукції, електронної звітності бізнесу та взаємодії з державними органами, потребує створення нової, гнучкої та надійної архітектури кіберзахисту [16]. Йдеться не лише про технічний захист, а й про комплексний підхід, який включає впровадження інтелектуальних систем аналізу даних, автоматизованого виявлення загроз, прогнозування інцидентів і постійного моніторингу цифрових ризиків. Такі інструменти мають стати невід'ємною частиною цифрового врядування на всіх рівнях? від локального до національного.

Нормативно-правове підґрунтя для впровадження кіберзахисних механізмів закладене у Законі України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки" № 2163-VIII [3]. Водночас стрімкий розвиток цифрових технологій, зокрема використання штучного інтелекту у процесах публічного управління, регуляторного нагляду та контролю безпечності продукції, товарів та послуг, вимагає суттєвого оновлення чинних регуляторних підходів. Нагальною є потреба у формуванні єдиної державної політики у сфері цифрової безпеки, яка була б адаптована до особливостей новітнього цифрового середовища. Така політика має охоплювати не лише державний сектор, а й приватні компанії — особливо ті, що декларують соціальну відповідальність та працюють у критично важливих для населення сферах. Злагоджене функціонування кіберзахисної інфраструктури стане запорукою довіри до цифрових сервісів, стійкості управлінських процесів та загальної цифрової безпеки держави.

Цифровізація публічного управління, впровадження аналітичних платформ, електронної звітності, систем контролю якості продукції, товарів і послуг та інструментів кіберзахисту створюють необхідні умови для підвищення довіри суспільства до бізнесу, а також сприяють формуванню прозорого, відповідального і стійкого соціально-економічного середовища. Такі інструменти відіграють важливу роль у реалізації Цілей сталого розвитку, зокрема Цілі № 12 "Відповідальне споживання та виробництво".

Попри те, що чинна нормативно-правова база в Україні вже охоплює основні напрями цифрової трансформації — зокрема регулювання питань безпечності продукції, цифрової ідентифікації, ведення електронних реєстрів, забезпечення кібербезпеки та підтримки соціальної відповідальності бізнесу — вона потребує подальшого розвитку та адаптації до нових технологічних викликів. Стрімкий прогрес у сфері цифрових технологій, зокрема штучного інтелекту, зростання кіберзагроз, а також посилення суспільного запиту на прозорість, відкритість і підзвітність бізнесу, обумовлюють необхідність глибшої інтеграції сучасних технологічних інструментів у державну політику, нормативне регулювання та управлінські практики.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У контексті післявоєнного відновлення України цифрові технології та штучний інтелект мають потенціал стати не лише технічними інструментами модернізації, а й основою формування нової парадигми публічного управління, орієнтованої на прозорість, підзвітність і соціальну відповідальність. Адже, інтеграція цифрових рішень у механізми державного регулювання та бізнес-практики здатні суттєво посилити довіру між усіма учасниками суспільних відносин, підвищити якість продукції, забезпечити її безпечність і сприяти реалізації Цілей сталого розвитку.

Перспективними напрямками подальших наукових досліджень у цій сфері є: розробка спеціального нормативного акта про використання штучного інтелекту в публічному управлінні та корпоративному секторі з ура-

хуванням етичних, правових і безпекових викликів; моделювання цифрових екосистем соціальної відповідальності, які поєднуюватимуть державні інформаційні системи, платформи громадського моніторингу, інструменти відкритих даних і бізнес-аналітики; аналіз ефективності цифрових механізмів сертифікації та контролю якості продукції із застосуванням технологій блокчейн і ШІ; оцінка рівня цифрових компетентностей у місцевих громадах і бізнес-середовищі як передумови успішного впровадження інноваційних рішень; порівняльне вивчення міжнародного досвіду впровадження цифрових інструментів соціального аудиту, звітності та державного нагляду за дотриманням принципів соціальної відповідальності бізнесу.

Реалізація зазначених напрямів сприятиме побудові відкритої, інклюзивної та орієнтованої на сталий розвиток моделі державного управління, в якій цифрові технології та штучний інтелект відіграватимуть роль не лише автоматизованих інструментів, а й стратегічних механізмів формування довіри, ефективності та соціального партнерства. Особливо актуальним це стане для України в умовах післявоєнної трансформації, коли потреба у відновленні інституцій, зміцненні громадської участі та підвищенні якості державних рішень вимагатиме нових підходів, заснованих на технологічному потенціалі, прозорості та відповідальності.

Література:

1. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. Дата оновлення: 18.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19> (дата звернення: 12.06.2025).
2. Про захист прав споживачів: Закон України від 10.06.2023 р. № 3153-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3153-20> (дата звернення: 12.06.2025).
3. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 р. № 2163-VIII. Дата оновлення: 20.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19> (дата звернення: 12.06.2025).
4. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР. Дата оновлення: 18.12.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр> (дата звернення: 12.06.2025).
5. Про публічні електронні реєстри: Закон України від 18.11.2021 р. № 1907-IX. Дата оновлення: 20.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#Text> (дата звернення: 12.06.2025).
6. Про цифровий контент та цифрові послуги: Закон України від 10.08.2023 р. № 3321-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321-20> (дата звернення: 12.06.2025).
7. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 р. № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#n8> (дата звернення: 12.06.2025).
8. Про схвалення Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації сис-

теми управління державними фінансами на період до 2030 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 р. № 1467. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-р> (дата звернення: 12.06.2025).

9. Арутюнян В.Є. Впровадження проактивної системи публічного управління на основі ШІ в Україні для використання післявоєнної відбудови: перспективи та проблеми подальшого розвитку. Дзеркало досвіду. 2025. № 4. С. 22—35. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.4.22> (дата звернення: 12.06.2025).

10. Новікова Н.Л., Бойко Л.В. Цифровізація та національна безпека: тенденції та виклики. Національна безпека та публічне управління. 2024. № 1. С. 19—32. DOI: <https://doi.org/10.51369/3083-5917-2024-1-8> (дата звернення: 12.06.2025).

11. Стойко І., Шерстюк Р., Долубовська О. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні у воєнний і післявоєнний період. Соціально-економічні проблеми і держава. 2022. Вип. 2 (27). С. 93—106. DOI: <https://doi.org/10.33108/sepd2022.nom2.093> (дата звернення: 12.06.2025).

12. Червінська Л., Червінська Т., Каліна І., Коваль М., Шуляр Н., Чернишов О. Соціальна відповідальність бізнесу в умовах війни. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2023. № 6 (53). С. 405—416. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.53.2023.4187> (дата звернення: 12.06.2025).

13. Шевчук А.А. Використання ШІ для захисту цифрового активу щодо управління бізнес-процесами в умовах цифрових трансформацій. Економічний простір. 2024. № 191. С. 244—250. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-40> (дата звернення: 12.06.2025).

14. Tkali Y., Yarmak T., Martynova L., Yurchuk I., Andrusenko N. Corporate social responsibility in Ukraine as a tool for sustainable development. Grassroots Journal of Natural Resources. 2025. Vol. 8, № 1. pp. 566—582. DOI: <https://doi.org/10.33002/nr2581.6853.080123> (дата звернення: 12.06.2025).

15. Tyshchenko V., Bielousov Y., Yemets V., Borodenko T., Beder T. The impact of digital transformation on the development of post-war regions of Ukraine. Amazonia Investiga. 2024. № 13 (81). pp. 86—97. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2024.81.09.6> (дата звернення: 12.06.2025).

16. Vdovichenko O., Krymska A., Koroliuk Y., Shymko A., Vdovichenko A. The role of artificial intelligence technologies in rebuilding the post-war economy and ensuring cyber security: an example from Ukraine. Salud, Ciencia y Tecnologia — Serie de Conferencias. 2025. Vol. 4. pp. 642. DOI: <https://doi.org/10.56294/sct-conf2025642> (дата звернення: 12.06.2025).

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), The Law of Ukraine "On Electronic Identification and Electronic Trust Services", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19> (Accessed 12 June 2025).
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2023), The Law of Ukraine "On the Protection of Consumer Rights", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3153-20> (Accessed 12 June 2025).

3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2017), The Law of Ukraine "On the Basic Principles of Ensuring Cybersecurity of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19> (Accessed 12 June 2025).

4. The Verkhovna Rada of Ukraine (1997), The Law of Ukraine "On the Basic Principles and Requirements for the Safety and Quality of Food Products", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр> (Accessed 12 June 2025).

5. The Verkhovna Rada of Ukraine (2025), The Law of Ukraine "On Public Electronic Registers", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1907-20#Text> (Accessed 12 June 2025).

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2025), The Law of Ukraine "On Digital Content and Digital Services", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321-20> (Accessed 12 June 2025).

7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Resolution "On approval of the Concept of the Development of Artificial Intelligence in Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%-80#n8> (Accessed 12 June 2025).

8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), Resolution "On approval of the Strategy for the implementation of digital development, digital transformations and digitalization of the public finance management system for the period until 2030 and approval of the action plan for its implementation", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1467-2021-p> (Accessed 12 June 2025).

9. Arutiunian, V.Ye. (2025), "Implementation of a proactive public administration system based on AI in Ukraine for use in post-war reconstruction: prospects and problems of further development", *Dzerkalo dosvidu*, [Online], vol. 4. <https://doi.org/10.32702/2307-2156.-2025.4.22>.

10. Novikova, N.L. and Boiko, L.V. (2024), "Digitalization and national security: trends and challenges", *Natsionalna bezpeka ta publichne upravlinnia*, [Online], vol. 1. <https://doi.org/10.51369/3083-5917-2024-1-8>.

11. Stoiko, I., Sherstiuk, R. and Dolubovska, O. (2022), "Social responsibility of business in Ukraine during the war and post-war period", *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava*, [Online], vol. 2 (27). <https://doi.org/10.33108/sepd2022.nom2.093>.

12. Chervinska, L., Chervinska, T., Kalina, I., Koval, M., Shuliar, N. and Chernyshov, O. (2023), "Social responsibility of business in wartime", *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky*, [Online], vol. 6 (53). <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.53.2023.4187>.

13. Shevchuk, A.A. (2024), "Using AI to protect digital assets in terms of business process management in the context of digital transformations", *Ekonomichniy prostir*, [Online], vol. 191. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/191-40>.

14. Tkai, Y., Yarmak, T., Martynova, L., Yurchyk, I. and Andrusenko, N. (2025), "Corporate social responsibility in Ukraine as a tool for sustainable development", *Grassroots Journal of Natural Resources*, vol. 8, no. 1, available at: <https://doi.org/10.33002/nr2581.-6853.080123>.

15. Tyshchenko, V., Bielousov, Y., Yemets, V., Bordenko, T. and Beder, T. (2024), "The impact of digital transformation on the development of post-war regions of Ukraine", *Amazonia Investiga*, vol. 13 (81). <https://doi.org/10.34069/AI/2024.81.09.6>.

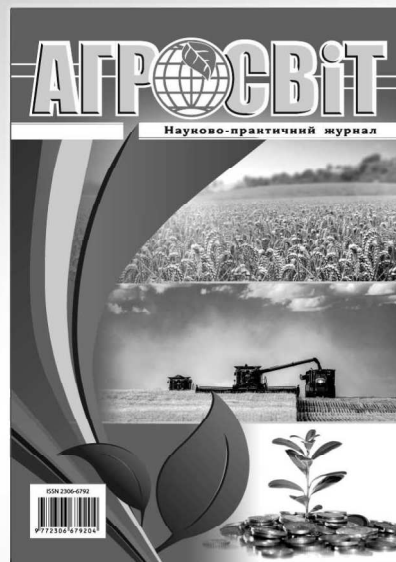
16. Vdovichenko, O., Krymska, A., Koroliuk, Y., Shymko, A. and Vdovichenko, A. (2025), "The role of artificial intelligence technologies in rebuilding the post-war economy and ensuring cyber security: an example from Ukraine", *Salud, Ciencia y Tecnologia*, vol. 4. <https://doi.org/10.56294/sctconf2025642>.

Стаття надійшла до редакції 08.07.2025 р.

АГРОСВІТ

<https://nayka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

**Журнал включено до переліку
наукових фахових видань України
з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)**

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292